

5. Anders Bune: En død ulv er en god ulv i Danmark

Teksten er fra Politiken den 26. maj 2018.

Anders Bune (f. 1941), vandrerrhjemsvært, medstifter af Fjaltring¹ Landsbyhøjskole og tidligere formand for Lemvig Turistforening.

Da Trump blev valgt til præsident, englænderne besluttede sig for Brexit², og sønderjyderne stemte anderledes end forventet, opstod der en bevidsthed om, at man skulle tale lidt mere med end til det, man så smagfuldt kalder Udkantsdanmark.

Måske bestod de områder ikke alene af landsbytosser, men af folk, der ikke længere gad blive overset og talt ned til. Det holdt ikke længe, og vi er nu tilbage i de gamle vaner. Storbyarrogancen og uvidenheden har mange sider.

En af dem er en romantisk forestilling om, at ude i udkanten ligger vidtstrakte naturområder, hvor de få mennesker, der bor der, lever et jævnt oprindeligt liv, som er helt anderledes end det, folk i byerne lever.

Det er en udbredt opfattelse, at centralmagten støttet af byboerne skal beskytte disse naturområder mod den uvidende lokalbefolknings manglende indsigt i, hvordan man bedst bevarer den danske natur. Altså den natur, som ligger langt ude på landet begribeligvis.

Naturromantikerne har deres storhedstid. Storbydrømmen om den uberørte vilde natur i det, der i den kommende tid omdøbes til sommerlandet, folder sig ud i al sin naivitet.

Mens der ved storbyerne skal være alt, hvad der hører det moderne liv til, må dette absolut ikke etableres ude i de bevaringsværdige områder. Der findes dog undtagelser. Da f.eks. Svinkløv Badehotel³ brændte, var det for mange en traumatisk tragedie, selv om hotellet lå lige midt i den allermest fredede zone, klitfredningszonen⁴.

Der var mig bekendt ingen, der sagde, at det var godt, hotellet kom væk, så den naturlige klitfredningszone igen kunne ligge uforstyrret hen.

Næh, der var konsensus om, at hotellet hurtigst muligt skulle bygges op igen. Naturen skulle jo heller ikke være så uberørt, at rige byboer ikke kunne få en luksusnaturoplevelse i de vestjyske klitter. Ellers er der ingen grænser for, hvor vildt det skal være. Man står endog klar til at hjælpe, hvis den vilde natur ikke kan selv. Da bæveren ikke selv kunne finde hertil, blev den hjulpet. Der drømmes også om udsætning af elge og urokser. Mon ikke der også er nogen, som kunne tænke sig at indføre bjørne igen.

Den var her jo engang, og så har den krav på at være her igen, hvis man skal følge den argumentation, der nu foldes ud med hensyn til ulve i Danmark. Vi havde for kort tid siden en miljøminister, der blev totalt latterliggjort, fordi han hævdede, at det danske kulturlandskab med marker, plantager og landbrugsejendom-

¹ *Fjaltring*: landsby i Vestjylland.

² *Brexit*: sammentrækning af Britain og exit, som er blevet gængs betegnelse for Storbritanniens udtræden af EU.

³ *Svinkløv Badehotel*: badehotel i Nordvestjylland.

⁴ *klitfredningszonen*: område, hvor de danske kyster bevares så uberørte som muligt. Gælder næsten udelukkende Jyllands kyster langs Vesterhavet.

me var den danske natur, nu påstår de selv samme mennesker, at det selv samme landskab er selve den vilde natur, hvor ulven hører hjemme og har krav på at være.

Maria Reumert Gjerding⁵, Sebastian Klein⁶ og mange andre fører sig frem i medierne med påstanden om, at ulven er ufarlig for mennesker. De er fuldstændig upåvirkede af, at der ikke findes en eneste videnskabelig rapport, som forsvaret det synspunkt.

Derimod er der mange rapporter, som fremhæver, at risikoen for mennesker er meget lille. Så kan man jo gøre sig sine overvejelser om, hvor den er størst.

Inde midt i København, Aarhus eller en anden by af en vis størrelse eller i Stråse Plantage ved Ulfborg⁷.

Ifølge den rapport, der foreligger fra DCE – Nationalt Center for Miljø og Energi ved Aarhus Universitet, har man fra 1950 til 2000 bekræftet 59 ulveangreb på mennesker i Europa. 38 var forårsaget af ulve med rabies og de 21 af ikkesmittede ulve. I samme periode er der dræbt 4 ulve i Europa og 4 i Rusland.

I 'A review of wolf attacks on humans' udarbejdet af John Linell og 17 andre europæiske forskere har man fra år 1900 til nu kendskab til 9, der er blevet dræbt af ulve. 5 i Polen og 4 i Spanien. Alle 9 var børn.

Man mener, at der i øjeblikket er mellem 10.000 og 20.000 ulve i Europa. Inden for de seneste 50 år, har man kun bevis for, at 4 er blevet dræbt af ulve i Europa. Disse kendsgerninger skal så holdes op mod den massive belæring fra de omtalte eksperter om, at vestjyderne må lære at forholde sig til fakta og forstå, at ulven er ufarlig for mennesker.

Selv om risikoen er lille, er det nu sin egen sag at sende et lille barn i 1. eller 2. klasse af sted til skolebussen, når ulven jævnligt viser sig i éns baghave. Så må man jo følge barnet, vil nogen vel hævde.

Javel, men det var altså ikke nødvendigt for kort tid siden, og det er heller ikke altid, at der er nogen til at hente, når barnet kommer tilbage fra skole. Det kendte børnefamiliebegreb ulvetimen har fået en helt ny betydning i Vestjylland.

Interessant nok kommer der mange ejendommelige synspunkter om, at der er så meget andet, der er farligt. Man kan blive kørt ned eller ramt af en tagsten. Skovflåten og hugormen er meget farligere.

Man kan også blive ramt af en flygtende kronhjort. Man må således forstå det sådan, at forældre, der er nervøse for at sende deres børn ud i ulveland, kan berolige sig selv med, at det kan de roligt gøre, for en hugorm er meget farligere.

Vilde dyr tager en gang imellem tamme dyr. Ræven tager f.eks. høns, hvis den kan komme til det. Det samme gør måren. Det er ikke noget nyt. Javist, sådan er det. Det behøver man ikke at forklare os i Vestjylland, men forskellen er så den, at hvis ræven eller måren bliver opdaget, bliver de skudt.

Også her har naturromantikerne et svar. De opererer med noget, de kalder problemulve.

Hvis en ulv gentagne gange viser sig i folks haver eller gentagne gange tager får på marken, skal den kunne skydes.

⁵ Maria Reumert Gjerding: (f. 1978), dansk miljøplanlægger og tidligere politiker for Enhedslisten.

⁶ Sebastian Klein: (f. 1972), dansk skuespiller, forfatter og tidligere tv-vært på børneprogrammet Naturpatruljen.

⁷ Ulfborg: by i Vestjylland.

Man må så forestille sig, at fåreavlerne skal sidde ude på marken og følge ulveangrebene. På en eller anden ukendt måde skal de så i nattemørket kunne konstatere, om det er en bestemt ulv, der kommer igen og igen, eller om det er en ny hver nat. Vi mangler bare lige at få at vide, hvordan det skal gøres. Sebastian foreslog i Clements debat⁸, at alle ulve skulle indfanges og udstyres med gps, og bekræftede dermed, at de er store humorister i den familie.

Vi er ofte blevet slået i hovedet med, at man ikke kan lave landets love efter fornemmelser og ubegrundet frygt, mens eksperterne selv lader sig styre af deres følelser og begejstring for ulve.

Igen og igen bliver det påstået, at når vestjyderne frygter ulven, er det, fordi de har hørt eventyret om den lille rødhætte og ulven. Jamen det er da også rigtigt. Vi, der bor i Vestjylland, er meget naive, og eventyr danner baggrund for vores verdensopfattelse, men heldigvis kan vi så i nødens stund trøste os med, at eventyret jo har forklaret, at når ulven har spist et menneske, kan man bare sprætte den op bagefter, og så kommer mennesket helt og uskadt frem igen. Når vi er modstandere af ulve, er det ren dovenskab. Vi gider ikke gå og sprætte alle de ulve op, og må man overhovedet for habitatdirektivet⁹ sprætte ulve op. Jeg tvivler.

Det er bemærkelsesværdigt, at naturromantikerne insisterer på at tale om ulvens farlighed for mennesker, mens vi, der bor i området, mest taler om farligheden for husdyr. Vi taler om de hundredvis af får og lam, der er blevet dræbt eller skambidt af ulve. Også her bliver vi belært om, at vi tager fejl.

Nu er det kun en fjerdedel af alle dræbte får, der er dræbt af ulve. Langt de fleste er dræbt af løse hunde, mårhunde, som i parentes bemærket absolut ikke må være i den danske natur, og guldsjakaler¹⁰, som åbenbart er eksploderet i antal netop nu. Der er ingen undersøgelser, som beviser dette, men det er rigtigt, at det ikke altid er muligt at fastslå, hvem der har dræbt et dyr, og hvem der senere har gnavet i det, men Vestjylland er nu ikke hærget af løsgående hunde, og vi har nogenlunde styr på, hvis hunde der går løs. For øvrigt bliver sådanne hunde enten indfanget eller skudt.

Får bliver i stor udstrækning anvendt til naturpleje for at fremme biodiversiteten¹¹ og de forskellige landskabstyper. Uden naturpleje springer det hele i ensartet skov. Marie R. Gjerding og Sebastian Klein har sammen med mange andre foreslået, at så må man hegne dyrene inde. Enten taler de af uvidenhed eller også mod bedre vidende. Man må håbe på det første, selv om det er fortvivlende nok.

Mon de slet ikke er klar over, at mange fåreavlere bruger en meget stor del af deres tid på at tage hegn ned og sætte hegn op.

Dyrene bliver flyttet fra område til område, så de kan gøre gavn langs vore vandløb, på vores enge og heder osv. Det vil være en fuldstændig uoverskuelig opgave at gøre dette med ulvesikre hegn. Det grænser til det komiske, at den samme kreds af ulvetilhængere, da det blev foreslået i stedet at indhegne ulvene, frem-

⁸ *Clements debat*: reference til debatprogrammet *Debatten* på DR2 med Clement Kjersgaard som vært. Programmet blev vist den 3. maj 2018.

⁹ *habitatdirektivet*: et direktiv fra Den Europæiske Union, der har til formål at sikre sårbare og truede levesteder og arter.

¹⁰ *guldsjakaler*: et rovdyr i hundefamilien.

¹¹ *biodiversiteten*: biologisk diversitet, mangfoldigheden af levende organismer.

førte, at det ville kræve et hegn, der er 3 meter højt, og som er gravet 1,5 meter ned i jorden.

Forestiller man sig virkelig, at vores land skal være præget af den slags hegn? Jeg ønsker det i hvert fald ikke.

Det er blevet fremført, at man bare kan indføre vogterhunde, som man kender det i Sydeuropa. Igen er det uvidenheden, der fejrer triumfer. Vogterhunde kan kun bruges der, hvor man samtidig har en hyrde med til at holde styr på tingene. Det vil være alt for farligt at have løse vogterhunde rendende rundt uden opsyn der, hvor almindelige mennesker også færdes.

Den største skandale i denne ulvesammenhæng er, at Danmarks Naturfredningsforening med Marie R. Gjerding som præsident med dette ulvesyn står i spidsen for det største og farligste og mest omfattende angreb på økologisk husdyrbrug i Danmark.

Det er en forudsætning, at økologisk opdrættede dyr kommer ud i det fri og ikke kun opholder sig indendørs i aflåste staldbygninger. Hvis ulven får lov at etablere sig rundtomkring i hele Jylland, er det slut med økologien.

Dyrevennerne har heldigvis i mange år vogtet nidkært over dyrevelfærden, og ingen landmand slipper i dag godt fra at sende dyr til slagteriet med bidskader eller andre lidelser. Sådan er det, og sådan skal det blive ved med at være, men der er i forbindelse med ulvens ankomst sket det besynderlige, at nu taler dyrevennerne kun om, at landmanden skal have erstatning. Det skal han selvfølgelig, men det gør bare ikke de tamme og indhegnede dyrs lidelser mindre.

Det hævdes, at ulven vil fremme biodiversiteten, bl.a. fordi de skambidte og dræbte dyr vil ligge i skoven og danne fødegrundlag for mange andre dyrearter. Det er ellers strengt forbudt at smide kødaffald i naturen af mange gode grunde, men det gælder altså ikke længere. Vi kan da nemt hjælpe naturen, hver gang vi har slagtet en gris, og lægge affaldet ud i skoven, hvis det er det, der er behov for.

Det er blevet fremført, at ulven var her først, og vi har ikke ret til bare at fortrænge det, der ikke passer os. Der er vist ingen, der ved, om ulven eller mennesket ankom først efter istiden, men alle ved, at man skal tilbage i 1700-tallet for at finde ynglende ulve i Danmark.

Meget er forandret siden den tid. H.C. Andersens¹² senere spådom i sangen *Jylland mellem tvende have* om, at heden snart ville komme til at stå som en kornmark, er for længst gået i opfyldelse.

Det er på tide at se det i øjnene. Der er ikke plads til store rovdyr i folks private haver, på deres motionsstier, skolestier, haver og marker. Eventyret om, at der i Vestjylland findes store uberørte naturområder, hvor den vilde natur råder, er falskt. Ulvehvisernes¹³ disneyficering af ulven som menneskets bedste ven er pinlig, træls og falsk.

Naturligvis skal problemet ikke løses, ved at folk tager jagtgeværet i egen hånd i egen bil. Den slags går ikke. Det var ganske vist sigende om, hvor langt man er kommet fra en forståelse af, hvad der foregår ved enhver lovlig jagt.

¹² H.C. Andersen: (1805-1875), dansk forfatter.

¹³ *Ulvehvisernes*: ironisk udtryk. Spiller på betegnelsen ”hestehvisker”. Hestehviskere er mennesker, der efter sigende kan kommunikere telepatisk med deres heste.

Da TV-avisen viste videooptagelsen af den berømte ulveskydning, hvor ulven ligger og spræller, nogle sekunder efter den er ramt, blev der forinden advaret mod ubehagelige billeder. Jamen sådan ser det altså ud, når dyr bliver skudt.

Selv en høne, der har fået hugget hovedet af, kan løbe omkring i nogen tid, inden den falder om. Sådan er virkeligheden. Det var for øvrigt bemærkelsesværdigt, at umiddelbart efter at man viste ulvedrabet, viste man optagelser af raketangreb på en by i Syrien, men her blev der ikke advaret mod ubehagelige billeder. Sådan er der så meget.

Med fagbevægelsen siger vi, at nok er nok. Vi gider ikke blive belært af falske forsikringer. Der er ikke brug for flere dialogmøder, hvor vi skal indse, at risikoen er meget lille. Vi ved, at den er lille, men vi orker ikke at leve med den i vores haver.

Jeg forstår, at mens ulve absolut ikke må dræbes, kan man let blive udsat for dødstrusler, hvis man ønsker ulven væk fra Danmark.

Sådan er der så meget. Det må man så leve med, så længe det varer.